

שבת בשבתו

פרשת צו

תשע"ו

ט"ז באדר ב' 25/3/2016

השנה השלושים ושתיים

עלון תורני לכבוד שבת קודש

קבלת שבת

תורת אמת של האור שמח

הרב מרדכי גרינברג ראש ישיבת 'כרם ביבנה'

בעוף לחטאת במקום כבש לחטאת? ותירץ שבחטאת בהמה יש הרי אימורים למזבח ובשר לכהנים, ואילו חטאת העוף נאכלת כולה לכהנים, ואין למזבח אלא הדם. ע"כ

אמרה תורה להביא יחד עם חטאת העוף גם עוף לעולה, שכולה למזבח, והיא תמורת האימורים שבחטאת.

מענה היה עולה על הדעת שניתן להקריב עולת עוף בלילה, שהרי היא באה במקום האימורים, ואימורים הרי קרבים בלילה, ע"כ הוצרך התנא ללמדנו שאינו כן, ואי אפשר להקריב עולת עוף בלילה.

בסוף דבריו הוסיף האור שמח "ושמחתי מאוד שהנחני ה' בדרך אמת".

על טיבה של שמחה זו סיפר בעל ה"מקור ברוך", שפעם נכנס לבקר את האור שמח, ומצאו כשדעתו זחוחה עליו, וסיפר לו האור שמח, שזה עתה נתחדש לו חידוש נפלא, ותפסתו תנומה. והנה בחלומו יושבים גדולי ישראל בפמליא של מעלה ומתלוננים שאין כיום מי שיודע לכוון לאמיתת של תורה. והנה קם הרשב"א ואמר כי בעיר דווינסק יושב יהודי ת"ח, שכיוון אל האמת יותר ממנו, שכן הוא נאלץ לשנות גרסת הגמ' כדי ליישבה, ואותו יהודי תירץ תירוץ נכון מבלי לשנות את הגרסה.

"זאת התורה לעולה ולמנחה ולחטאת ולאשם... אשר צוה ה' את משה בהר סיני ביום צוותו את בני ישראל...". פסוק זה מסיים בפרשתנו את הוראת הקרבנות. מהמילה "ביום", דרשו חז"ל שאין מקריבים קרבנות אלא ביום (חולין כב).

בדף הקודם למדו כמה הלכות בעניין עולת העוף מחטאת בהמה. בין השאר אמרו "מה חטאת בהמה אינה קריבה אלא ביום, אף עולת העוף אינה קריבה אלא ביום". ושאלה הגמ', הרי את הדין שעולת העוף אינה קריבה אלא ביום ניתן ללמוד מהדין הכללי הנלמד מ"ביום צוותו", שאין מקריבים אלא ביום, ומדוע יש צורך בלימוד נוסף מחטאת בהמה? ומתרתת הגמ' שמ"ביום צוותו" הייתי חושב שמדובר דווקא בחטאת העוף, אבל בנוגע לעולת העוף הייתי סבור שניתן להקריבה גם בלילה, וע"כ צריך לימוד מיוחד מחטאת בהמה, שאינה קריבה בלילה.

והקשה הרשב"א (בתשובה רעו), מדוע פשוט שאפשר ללמוד מ"ביום צוותו" שאין מקריבים חטאת העוף בלילה, ואילו לגבי עולת העוף לא ניתן ללמוד משם שאינה קריבה אלא ביום? והסיק הרשב"א שהגרסה בגמ' משובשת ויש לתקנה. והנה האור שמח (פ"ז ממעשר שני) תירץ באופן מרווח עפ"י דברי האבן עזרא בפרשה הקודמת (ה,ז). האבן עזרא הקשה מדוע בקרבן עולה ויורד עשיר מביא כבש לחטאת, ואילו העני מביא עוף לחטאת ועוף לעולה. מדוע לא מסתפק העני

האם מותר להיכנס לבית הכנסת עם נשק? האם צריך לכסות אותו? | הרב עמיחי גורדין על רופא סיני רוצח ורופא ישראלי ליברלי ונאור

עמ' 5

עמ' 10

זווית נשית

עמלק? הצחקתם אותי!

בשבת זכור ובחג הפורים אנחנו מקיימים את מצוות זכירת מעשה עמלק, שעיקרה בקריאת הפסוקים בספר דברים ובספר שמות, יותר מאשר הרעש מחריש האוזניים במהלך קריאת המגילה בבית הכנסת כאשר מזכירים את שמו של המן. אולם מה כבר עשה עמלק שאנו מצווים למחות אותו ולזכור למשך דורות את שעולל לנו? בסך הכול נלחם בנו. נצטרך יותר מעשר אצבעות כדי לספור את כל המקרים לאורך ההיסטוריה בהם ניסו להשמידנו. אז מה הבעיה בעמלק?

התשובה לכך טמונה במדרש רבה שמתייחס לפסוק במשלי "לץ תכה ופתי יערים..."

"לץ תכה", זה עמלק. המשמעות היא שעמלק מאופיין במידת הליצנות.

רגע, מפני שעמלק הוא ליצן עלינו למחות את זכרו ולציין זאת מדור דור? מה כבר יש לחז"ל מהעם הכי מצחיק בתנ"ך? מה נגידי כיום על מי שעוסק בתעשיית הבידור? בתור אחות בחדרי מיון במקצועי, נראה היה שכדאי לליצנים הרפואיים לתפוס מרחק ממני ומכל אדם ירא שמים בימי חג הפורים.

אז זהו שלא. עמלק לא היה ליצן כפי שאנחנו מכירים ומבינים כיום. והאמת היא שלפי הממצאים הארכיאולוגים גם לא היה לו אף אדום ולא הוא זה שפיתח והמציא את הג'אגלינג. לכן ישנו צורך לתרגם את המושג ליצנות 'מחז'לית' לעברית של ימינו אנו כדי להבין בדיוק מה המשמעות.

רבי משה חיים לוצטו, הרמח"ל, כתב ספר הדרכה למי שרוצה להגיע למדרגת הנבואה – 'מסילת ישרים'. בספרו הוא מסביר שלב אחר שלב מה על האדם לעשות כדי לטפס במדרגות יראת ה' על מנת להגיע לפסגה הרוחנית. הגורם המעכב הנמצא בשלב הראשון הוא הליצנות, שהיא הפחתה מחשיבותם של דברים רמים וחשובים והפיכתם ללא כלום.

במילים אחרות, ליצנות 'בחז'לית' היא ציניות בעברית מודרנית.

התכונה הצינית פוגעת

בקיום מצוות שבין אדם לחברו ומצוות שבין אדם למקום. הרי בתפיסת עולם צינית אפשר לזלזל בחשיבותן של המצוות ולחפף בקיומן. הרי 'נו שוין, כולה ביטלנו מצוות עשה או שעברנו על לא תעשה. ביג דיל'. גם במצוות שבין אדם לחברו תכונה זו הרסנית מאוד. היכולת לזלזל בזולת, ההתעלמות ממצוקתו של האחר וחוסר

היכולת לבקש סליחה בגין הלבנת פנים, נובעות גם הן מאותה תפיסה של 'מיהו בכלל'.

ליצנות 'בחז'לית' היא ציניות בעברית מודרנית

כאשר יודעים מהי המשמעות של המושג 'ליצנות', ניתן להבין היטב את מדרש חז"ל המפורסם "שהיו כל האומות יראים להלחם בכם ובא זה והתחיל והראה מקום לאחרים. משל לאמבטי רותחת שאין כל בריה יכולה לירד בתוכה, בא בן בליעל אחד קפץ וירד לתוכה. אף על פי שנכוה, הקרה אותה בפני אחרים".

עמלק היה עם קטן ושפל ביחס לכל המעצמות והממלכות של העולם העתיק. בעוד שעשרת המכות הרתיעו את אומות העולם מלהתעסק עם הקב"ה ועם עמו, כפי שכתוב בשירת הים "אז נבהלו אלופי אדום, אילי מואב יאחזמו רעד. נמוגו כל יושבי כנען", עמלק לא נרתע. מיד עם צאת בני ישראל ממצרים הוא הולך להראות לכולם מי הגיבור של השכונה ויוצא להילחם בישראל. זו ליצנות נוקבת כלפי הקב"ה. על כן משה אומר: "כי יד על כס י-ה".

מידת הליצנות קיימת בתוך כל אחד ואחד מאתנו. על מנת להתחזק בעבודת ה' ובאהבת הבריות עלינו למחות את העמלק הקטן הזה שיש בתוכנו. לא צריך לחכות ליום כיפור כדי לעשות תשובה. חג הפורים הוא סיבה טובה לכך – 'כיפורים כ-פורים'.

טובה הארץ

ביעור פירות שביעית בארץ הגליל

"שלוש ארצות לביעור: יהודה, עבר הירדן והגליל" (שביעית ט,ב).

משלוש ארצות לארץ אחת

המצווה היחידה שעוד נותרה לנו משנת השמיטה היא מצוות ביעור פירות שביעית. כבר נגענו בעבר במצווה זו והסברנו כי מקובל לפסוק כדעת הרמב"ן שהביעור הוא הפקרת הפירות כך שניתן לזכות בהם מחדש, ולא כדעת הרמב"ם הסובר שמדובר על ביעור כפשוטו, כילוי מן העולם.

חז"ל, באחת המשניות היותר גיאוגרפיות שבש"ס (בראש דברינו הבאנו רק את פתיחתה של המשנה), מחלקים את הארץ לשלושה אזורים שונים, מותר לאכול לאכול פירות שביעית רק עד שיכלה הפרי האחרון מאותו מין באותו אזור. כך, למשל, אפרסקים ניתן היה לאכול באזור המרכז, רק עד שיכלו האפרסקים האחרונים במטעי המרכז (אולי בגוש עציון?), אף שעדיין מצויים בשדה אפרסקים במרומי הגליל העליון.

כיום חלוקה זו אינה נוהגת להלכה. הסיבות לכך הן שתיים: ראשית, כיום הפירות מועברים ממקום למקום, בניגוד לימי חז"ל בהם הפירות נאכלו בד"כ במקום גידולם. המשק המודרני אפילו מנצל את הפערים בזמני ההבשלה והכיליון של הפירות כדי להאריך את משך נוכחותו של הפרי בשוקים. שנית, אחד הנימוקים לחלוקה לשלוש ארצות הוא שהחיות שאוכלות את הפירות בארץ אחת אינן אותן החיות שאוכלות את הפירות בארץ השנייה. כיום, שטעם הפירות בכל הארצות זהה או לפחות דומה, ואותן חיות אוכלות את הפירות בכל הארצות, אין כבר מקום לחלוקה של המשנה (עייין בהרחבה במאמרו של הרב יהודה עמיחי 'זמן הביעור בחקלאות המודרנית', בתוך: אמונת עיתן 109 תשרי תשע"ז).

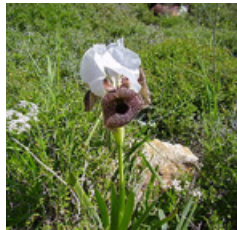
ארץ הגליל

בארץ ישראל ישנם, כמובן, גם חבלים נוספים, אולם החבלים שנמנו בקשר לביעור פירות שביעית (וגם לנושאים הלכתיים נוספים) הם אותם אלו שבהם הרכיז עיקר היישוב היהודי בימי חז"ל. הפעם נתמקד בעז"ה בגליל. חבל הארץ הזה מוכר לנו היטב גם היום, אולם ההגדרה של חז"ל אינה זהה להגדרה הגיאוגרפית של ימינו. אין ספק שהאזור שנקרא היום 'גליל', ושמתחיל ברכס הרי נצרת, הדרומי ברכסי הגליל התחתון, כלול בתחומי הגליל המשנאי. אולם הגליל המשנאי כולל,

למעשה, חבלי ארץ נוספים, כמו אזור העמקים וככל הנראה אף הגולן היהודי, כך שהכוונה בשימוש במונח 'גליל' היא לתחום ריכוז האוכלוסייה היהודית בצפון הארץ.

הגליל צורף למדינה החשמונאית בימי מלכותו הקצרים של יהודה אריסטובולוס, אם כי אנו יודעים על יהודים שישבו בו גם קודם לכן, אולם גם לאחר שהפך להיות חבל ארץ יהודי מובהק התורה לא הייתה מצויה בו. דוגמה לכך אנו מוצאים אצל רבן

אירוס נצרת
צילם: אבישי טייכר

יוחנן בן זכאי שחי בערב, היא העיירה (הערבית) כיום אך היהודית (בעבר) עראבה במרכז הגליל התחתון, אולי במעין גרעין תורני של איש אחד. אם אצלנו גדול הדור שהיה מגיע ליישוב לא היה זוכה לדקה של שקט, הרי שאת רבן יוחנן שאלו בכל שמונה עשרה שנות שהותו שם שתי שאלות בלבד, המובאות במסכת שבת.

המצב שהשתנה אחרי כישלון מרד בר כוכבא. בעקבות האסון שפקד את העם היהודי בעיקר בארץ יהודה, עבר מרכז הכובד היהודי לגליל, נדודי הסנהדרין שוב אינם ביהודה אלא בגליל, ממערבו (אושא, שפרעם ובית שעים) למרכזו (ציפורי), ולבסוף למזרחו (טבריה), משם היא עתידה לחזור במהרה בימינו.

היישוב היהודי בגליל לא פסק כנראה מאז החורבן, אך ידע עליות ומורדות. דווקא ההתיישבות הציונית התקשתה להיאחז במרכזו של הגליל, שהיה מיושב יחסית בצפיפות על ידי ערבים, ורק הקיפה אותו ממזרח (עמק החולה ובקעת כנרת) ומדרום (עמק יזרעאל). המציאות הדמוגרפית הלא פשוטה הזו לא השתנתה לגמרי עד היום, כאשר מרכז הגליל התחתון מאוכלס ברובו בלא יהודים. הקמת המצפים בגליל סביב שנת תש"מ הוסיפה אך לא מספיק. גם בהקמתה של העיר העברית נצרת עילית בעשור הראשון לקיומה של המדינה, בלב הרי נצרת והכרתה כבירת מחוז צפון של מדינת ישראל, לא היה די, בגלל חדירה של תושבים ערבים מנצרת הסמוכה. גרעינים תורניים, ישיבת הסדר, תלמוד תורה ובית ספר תורני לבנות שהוקמו בעיר בשנים האחרונות, כמו גם הקמת השכונה החרדית החדשה הר יונה ג', מהווים את תקוותה של העיר (ושל מדינת ישראל כולה) לחיזוק צביונה היהודי של העיר ושל הגליל כולו.

לתגובות: yoelyya@gmail.com

סיפור מההפטרה

באלה הפצתי

בפרק הסיום של מורה הנבוכים מציג הרמב"ם את הדעות השונות בדבר תכלית החיים. שלוש הראשונות אינן מספקות תכלית ראויה משום שאינן שייכות לאדם באשר הוא אדם, והן: א) הרכוש, ב) בריאות הגוף, ג) מידות טובות.

על התכלית של צבירת הרכוש, שבכללה גם תאוות השלטון, מעיר הרמב"ם שאינה אלא דמיון. הלא הבעלות על חפץ או הסמכות השלטונית אינן אלא מוסכמה חברתית ולא דבר אמיתי. יהיה זה חבל שישקיע האדם את עצמו בפעילות המיוסדת כל כולה על הדמיון.

בריאת הגוף הינה בוודאי תכלית ראויה יותר אלא שאין כאן מטרה שונה מזו של בעלי חיים, שאף הם זקוקים לבריאות הגוף. כך שאין כאן מימוש ייחודו של האדם.

המידות הטובות נדרשות לתקינות יחסי בני האדם זה לזה. כך שאם ייצא האדם ללא חברה, מה יעשה עם מידותיו הטובות?

את כל העיון הזה מצא הרמב"ם בפסקים החותמים את הפטרוננו: "כה אמר ה': אל יתהלל חכם בחוכמתו, ואל יתהלל הגבור בגבורתו, אל יתהלל עשיר בעושרו". החכם הוא הדואג לתיקון המידות, הגיבור הוא הדואג לבריאות הגוף, והעשיר למנון. אמנם כל אלה טובים וחשובים

הם לשלמות האדם, אבל אינם המטרה. תכלית החיים היא לדעת את ה': "כי אם בזאת יתהלל המתהלל: השכל וידוע אותי". זו אמירה הנוגדת את המחשבה ההמונית לפיה תכלית האדם היא קיום המצוות, עבודת ה'. המצוות לפי זה אינן אלא אמצעי להשגת דעת ה' ולא המטרה (כמפורש בהלכות יסודי התורה ד, יג).

עד כאן ההתאמה בין דברי הנביא לבין דברי הפילוסופים הרואים בחיי העיון את תכלית האדם. מוסיף הרמב"ם שהיה די בכך שיחדל הנביא מלדבר, מאחר שהציג את תכלית החיים.

אבל המשך דבריו מראה את הייחודי לתורת ישראל: "כי אני ה' עושה חסד משפט וצדקה בארץ, כי באלה חפצתי נאום ה' ". אחרי דעת ה', עולה מטרה חדשה: חסד, משפט וצדקה, שהם הערכים הכוללים את כל המוסר המעשי. אך בעוד שבטרום הושגה דעת ה' היו כל אלה רק הכשרה טכנית כדי לאפשר את ההשגה, הרי שאחרי השגת דעת ה' הם הופכים לגילוי רצון ה' ומתקדשים.

הרמח"ל (מסילת ישרים, כו) מוסיף על הרמב"ם שלא רק המידות מקבלות ערך אצל ידועי ה' הקדושים, אלא גם חיי הגוף, הממון ושאר ענייני העולם. כך שהקדושה בשלמותה איננה ניגוד לחיי העולם הזה כי אם פיוס בין הגוף לנשמה.

בא לידי ביטוי

לא לסילוק הפיוטים

הפיוט הפותח במילים "אץ קוצץ", מתוך הקדושתא שחיבר ר' אלעזר הקליר לשבת זכור, הפך לסמל ללשונם הייחודית של הפייטנים הקדומים:

אץ קוצץ בן קוצץ קצוצי לקצץ, בדיבור ממוצץ רצוצי לרצץ, לץ בבוא ללוצץ פלץ ונתלוצץ, קעץ מִחֻצְצִים לִחֻצְצִי כְּנֵץ עַל צִיפּוּר לנצץ.

(פירושו בקירוב: מיהר אותו רשע בן רשע להשמיד את ישראל, אך נהפכה מחשבתו והושם ללעג כשרעה לירות עליהם חיצים ולהסתער עליהם כנץ)

רבים דיברו סרה בלשון זו, והפכה דוגמה ללשון רמזים ומליצות שאינה מתיישבת על הלב. כך למשל כתב ח"נ ביאליק בתרס"ז (1907), במאמר שבו העמיד כנגד הפיוט את התחינה העממית הטבעית:

בריה פשוטה זו, התחינה, ראשית דברה לא 'מסוד חכמים ונבונים ומלמד דעת מבינים' - אלא דברים פשוטים ותמימים: 'הי רצון מלפניך ה' א-להי וא-להי אבותי, או ביתר פשטות וקיצור: 'רבונו של עולם!', 'אבינו שבשמים!'. כאן אין לכם מיני 'תכשיטין' של כל מיני פייטנים העומדים לפני התיבה ומפצחים בפצח, בולעים אבני חצץ של 'אץ קוצץ'... אבל יש כאן רחמים ותחנונים של לב דכא ונפש משתפכת בחשאי ובצניעות בחיק אביה שבשמים, עם לשון רכה וחמה, לשון אם ושפת אמונה פשוטה, לשון קרובה ללב

ונובעת מן הלב.

לא רק ביאליק חש ריחוק מלשון הפייטנים. אף בבתי הכנסת כיום מתמעטים האומרים את היצרות והקרובות שבמשך דורות ארוכים נחשבו כחלק ממסורת התפילה. בחלק מהסידורים הם כבר לא נדפסו כלל, ובחלקם נדחקו לאותיות קטנות בשולי הספר. נחזור כאן על הצעה הנוהגת בקצת קהילות - לקרוא מתוך הפיוטים הארוכים רק את ה'סילוק', קטע הפיוט הנאמר לפני ה'קדושה' ומעלה את הקהל אל אוויר הפסגות שלה, אל שירת ישראל והמלאכים המקדישים יחד את יוצרם.

לשון הסילוק בדרך כלל פשוטה יותר ומוצאת מסילה ישירה אל הלבבות. הנה כאן (בדילוגים) קטע מתוך הסילוק של הקליר לשבת זכור, המסיים את הקדושתא שבתחילתה נכתבו רמזי "אץ קוצץ" - וניכר שסגנונה ולשונה שונים:

א-להים אל דמי לך, כקול מים רבים נשמע קולך, משמיע ומצנן לעמך בקניין פועלך, זכור את אשר עשה לך... והם ישיבו ויאמרו לך, ומשלך עוד יתנו לך, אנא הקם את דבר מילולך, עד שאתה מצונו - היזכר לך... ואתה ה' עד מתי רואה ודומם, זכור בית מקדשך השמם, כל עובר עליו משתומם, מתי תנשא ותתרומם... והעומדים בבית ה', והבוטחים בה', והשתולים בבית ה', יחזו בנועם ה', ויגידו כי אין קדוש כה', כי א-ל רחום ה', אשרי כל ירא ה', טוב להודות לה', טוב לחסות בה'.

משו"ת בארץ

כניסה לבית הכנסת ולבית המדרש עם נשק

שאלה: האם מותר להיכנס לבית הכנסת ולבית המדרש עם כלי נשק?

תשובה:

מקור הדין

הגמרא בסנהדרין (פב,א) לומדת מפרשת פינחס את איסור כניסה בכלי זיין לבית המדרש: "וּיָקָם מִתּוֹךְ הָעֵדָה וַיִּקַּח רֶמֶחַ בְּיָדוֹ מִיֵּכָן שְׂאִין נִכְנְסִין בְּכָלִי זֵיַן לְבֵית הַמִּדְרָשׁ". ומפרש רש"י: "מכלל דעד השתא לאו בידו הוה". יש שרצו לחלק בין בית המדרש לבית הכנסת, ברם אין סברה לחלק ובשניהם מעיקר הדין אסור.

דין זה לא הובא בר"ף, ברמב"ם וברא"ש להלכה. לעומת זאת, באורחות חיים (הלכות בית הכנסת ז) ובבלבו (ז) הובא בשם מהר"ם מרוטנבורג: "אסור להיכנס לבית כנסת בסכין ארוך, לפי שהתפילה מארכת ימיו של אדם והסכין מקצרת". והובאו דבריהם בבית יוסף (קנא), ובשו"ע (שם, ו) הובאו בנוסח "מותר ליכנס בבהכ"נ במקלו ובתרמילו ובאפונדתו (פי' מיני כיסים תרגום ובילקוט ובתרמיליה), ויש אוסרים ליכנס בו בסכין ארוך או בראש מגולה. מדברי השו"ע שהביא את האיסור רק בשם "יש אוסרים" מובן שלא ראה את הגמרא בסנהדרין כמקור הדין. עם זאת, אין הכוונה כי דין זה שנוי במחלוקת ישירה אלא שהוא מופיע רק במקצת הפוסקים ואחרים לא הזכירוהו (צ"ע אליעזר יח).

כיסוי הנשק

הדין המובא באורחות חיים מקורו בדין המזבח, עליו נאמר בפרשת יתרו (כ,כא): "ואם מזבח אבנים תעשה לי לא תבנה אתהן גזית כי חרבך הנפת עליה ותחללה". רש"י על אתר מסביר (בעקבות המכילתא) "שהמזבח נברא להאריך ימיו של אדם, והברזל נברא לקצר ימיו של אדם, אין זה בדין שיונף המקצר על המאריך". הראשונים כתבו שדין המזבח הוא המקור לכיסוי הסכין בשעת ברכת המזון, שהרי שולחן כמזבח, וכך הובא ביו"ט ובשו"ע (פ). מדקדוק בדברי האורחות חיים על פי הנוסח בכלבו ובתשב"ץ רואים שרק סכין גלויה אסור להכניס לבית הכנסת, ואם מכסים אותה מותר להכניסה – כבברכת המזון. וכן הבינו האליה רבה, ערוך השולחן והמשנה ברורה. אם כן, באקדח המצוי בנרתיקו אין איסור, ובוודאי אם החולצה או החליפה מכסות את האקדח.

איזה נשק נאסר?

הט"ו (קפ) דייק שבברכת המזון צריך לכסות כל סכין וגם סכין קצרה, ובבית הכנסת הבעיה היא דווקא בסכין ארוכה. הסברו הוא שבברכת המזון הצריכו לכסות כל סכין שהרי אין טורח בכיסוי

הסכין. בניגוד לבית הכנסת שעצם הכנסת הסכין אליו נאסרה, לא אסרו בסכין קטנה. אולם לאור מה שכתבנו קודם, שגם

בביהכ"ס אפשר לכסות נדחים דבריו. גם בספר מור וקציעה ליעבץ סובר שאין לחלק וגם בבית הכנסת צריך לכסות, אלא שסכין ארוכה בדרך כלל אי אפשר לכסות מפני שיוצאת ונראית מתחת בגדיו ויש גנאי בכך. בניגוד לסכין קצרה שמכניסה לתיק ומצניעה.

לענ"ד, ההבדל נובע מכך שבברכת המזון מדובר רק במנהג (כפי שמביא השו"ע) ולכן אין מחלקים, ובפרט שסכין האוכל (בכל אורך) אינה מיועדת להריגה. אולם

בבית הכנסת האיסור הוא דווקא על נשק ולכן נאסר רק להכניס סכין ארוכה שמיועדת להריגה.

מהסבר זה עולה שבכלי ירי אין מקום לחלק בין נשק ארוך וקצר. החלוקה בין סכינים אינה נוגעת לאורך אלא לשימוש כנשק ובוודאי שאקדח הינו נשק המקצר חיים לא פחות מסכין ארוכה. וכך הסיק גם הרב הגקין שליט"א בשו"ת בני בנים (ב,ד).

יש שרצו לומר שאם מוציאים את המחסנית אין לנשק גדר של מקצר חייו של אדם. ראשית יש לציין שהוצאת המחסנית צריכה להיות תלויה בהוראות הביטחון המקומיות. מכל מקום, קשה לומר שבהוצאת המחסנית מופקע מהנשק תפקידו ככלי מלחמה. וראיה לכך הביא בשו"ת בני בנים (שם) מהמשנה בכלים (כו,א): "הסייף והסכין והפגיון והרומוח, מגל יד ומגל קציר והשחור וזוג של ספרים שנחלקו הרי אלו טמאין". ומבאר הברטנורא: "שנחלקו – שהן של חוליות ומפרקים אותן זה מזה. וכן התער, יש שאין בית יד שלו מחובר ומפרקין אותו". ואעפ"כ מכיוון שההדינוס יכול להחזיר את הכלי בקלות לשימוש הרגיל נחשב כלי כמבואר במשנה. אלא שבשו"ת בני בנים רצה לומר שהוצאת המחסנית דינה ככיסוי, ואף זה אינו נראה לענ"ד שכן הכיסוי תלוי בעין, ובהוצאת המחסנית אין כל הבדל ניכר.

סיכום - הלכה בזמננו

להלכה יש להימנע מלהיכנס לבית הכנסת או לבית מדרש עם כלי נשק מגולה ומן הראוי לכסותו. אולם בזמננו שמחבלים נכנסים לכל מקום וגם לבתי מדרשות ובתי כנסיות (בכל חלקי הארץ) אין לכסות כלל שום כלי נשק ומן הראוי שהנשק יהיה בהישג יד על מנת שבמהירות הרבה ביותר נוכל לחסות את הקמים עלינו. כמו כן, לענ"ד אין להשאיר נשק שאינו צמוד לבעליו מפני שיש סכנה שמחבל ייכנס וישתמש בנשק נגדנו.

הרב רא"ם הכהן:

Reem.hacohen@gmail.com

מייסודה של הסתדרות הפועל המזרחי בא"י. יוצא לאור ע"י מכון "צומת".

"שבת בשבתו" באינטרנט: zomet.org.il, למנוי דוא"ל באנגלית

ניתן להירשם באתר מכון "צומת", עריכה: מכון "צומת"

אלון שבות, גוש עציון 90433, טל' 02-9931442, פקס' 02-9931889, www.zomet.org.il
zomet@netvision.net.il הוצאת העלון ניתמכת ע"י משרד החינוך והתרבות

להפצה ולמודעות מסחריות: גל אורן BSD

הבוניס 11 רמת גן 51462, טל' 03-6133555, פקס' 03-6133699

דוא"ל dotan@go-bsd.co.il, הפצה: מקור ראשון 052-8908518 יוסי

ניהול מסחרי: אור מביית: גל אורן
לפרסום מודעות: 052-4295209

כתובה ועריכה: מכון 'צומת'

מייסודה של: הסתדרות הפועל המזרחי

משנכנס אדר מרבין בשמחה

ילדים פותחים את הלב

סוכריות, אבדה לך השמחה. אני אעשה קסם מיוחד שיחזיר לך את השמחה ללב בלי שתצטרכי בכלל סוכריות. מוכנה?

לא הבנתי איך אפשר לשמוח בלי שתהיה לי תחפושת שלמה אבל הסכמתי לנסות.

'ידעתי שאת ילדה חכמה. בחרת בדבר הנכון,' אמרה הפייה הטובה. 'וכעת נתחיל בקסם!

אלחש לך סוד שאם תנהגי לפיו תחזור מיד השמחה שאבדה לך.'

עצמתי את עיניי והפייה לחשה על אזני סוד ארוך.

כשפקחתי את עיניי הפייה נעלמה.

'כעת עלי לבדוק אם הקסם עובד.' חשבתי וקמתי ממקומי.

"למה התחפשת?" שאלו אותי כמה מלכות אסתר וסיניית אחת. השאלה שלהן הזכירה לי את מה שקרה וכמעט שהדמעות שוב חנקו את גרוני. הכרחתי את עצמי לעשות מה שאמרה לי הפייה הטובה, מרחתי על עצמי

חיך גדול ועניתי: "מה לא רואים? נראה אתכן מצליחות לגלות."

"לכיסים של סבא נוח," אמרה הסינית.

"לכיסים של אמא קנגורו," אמרה אחת המלכות.

"מה פתאום?" אמרה מלכה אחרת, "התחפשת לקבצן עם הרבה כיסים שיהיה לו לאן להכניס את המטבעות."

כולנו פרצנו בצחוק מתגלגל. כל כך צחקנו שבסוף הן שכחו לשאול אותי למה באמת התחפשתי. הפעם לא הייתי צריכה להכריח את עצמי לצחוק. הצחוק פשוט פרץ ממני. המשכתי להסתובב ולפגוש עוד חברות, ליהנות יחד בביתנים ולאכול פלאפל טעים. 'אני כבר כמעט לא עצובה בכלל.. הקסם עבד!' הרהרתי והמשכתי להתנהג בדיוק כפי שהפייה הטובה אמרה לי. ואז חיכתה לי הפתעה. זה קרה כשהתכנסנו לכיתה לחלק זו לזו את משלוח המנות לפי ההגדרה שתעשה המורה יעל. אבל איפה היא? אף אחת לא ידעה. אף אחת לא ראתה. חיכינו וחיכינו וכמעט שהתייאשנו. ואז היא נכנסה, הפייה הטובה ובידה פתקים להגרלה.

'המורה יעל? איך לא הבנתי את זה קודם??' התפלאתי על עצמי. 'המורה יעל קוסמת...' חשבתי לעצמי. 'היא באמת הצליחה להכניס בי שמחה.'

אתם בטח שואלים את עצמכם מהו הסוד שלחשה לי. נראה אם תצליחו לגלות.

להעמיד פנים שמחות

אצלנו במשפחה משקיעים בתחפושות. את התחפושות אנו מכינים יחד עם אמא, אבל את רוב הרעיונות אנחנו מקבלים דווקא מאבא. השנה לא ידעתי למה להתחפש ואפילו לאבא לא היה מה להציע. חשבתי וחשבתי ולא תאמינו איך עלה לי הרעיון. זה קרה בשבת בבוקר כשראיתי שקיות מלאות בסוכריות במבצבות מהכיסים של אלירן אחי הקטן וחבריו כשחזרו מבית הכנסת. מיד ידעתי למה אתחפש.

במשך שבועיים אספתי שקיות ניילון מכל הגדלים. קניתי המון סוכריות טובי. מילאתי את השקיות בסוכריות והתחפשתי הייתה כמעט מוכנה.

החלק הקשה היה לתפור בד גדול עם המון כיסים ולחבר אליהם את השקיות המתוקות. מזל שלאמא יש ידי זהב. מדדתי את התחפושת והתבוננתי מרוצה בראי. אף אחד בעולם עדיין לא התחפש לכיסים של ילדים שחורים מבית הכנסת בשבת, איזו תחפושת מקורית!

היום הגדול הגיע. עטפתי את עצמי בתחפושת המיוחדת, לקחתי את משלוח המנות ויצאתי מהבית. לפתע התקדרו השמים וגשם החל לרדת. כדי שהכיסים עם הסוכריות לא יתמלאו במים התחלתי לרוץ. כתוצאה מהריצה חלק מהסוכריות נפלו והתפזרו. וכשהתכופפתי להרים אותן חלפה לפתע מכונית במהירות והתיזה עליי מים. החלטתי לוותר על הסוכריות הרטובות והמשכתי בדרכי. סוף סוף הגעתי לפתח בית הספר. קבוצה של ילדות עליונות ורטובות קידמה את פניי. כל אחת ביקשה רק סוכרייה אחת. מה, אני לא אתן להן? כשהגעתי לכיתה נשאר לי 2 סוכריות רטובות...

כל כך ציפיתי ליום הזה וכל כך התאכזבתי...

הנחתי את הראש על השולחן ובכיתי.

לפתע הרגשתי יד חמה מלטפת.

הרמתי את ראשי וראיתי מולי פייה טובה ממש כמו באגדות. אני חולמת?

'ספרי לי מדוע את עצובה ביום כל כך שמח?' שאלה הפייה הטובה.

סיפרתי וסיפרתי והפייה הטובה הקשיבה לכל מילה ואז אמרה: 'אני הרי פייה ויכולה לעשות הכול...'

'באמת?' שאלתי. 'האם תוכלי לעשות קסם שיחזיר את כל הסוכריות לכיסים שלי?'

'אני יכולה,' אמרה הפייה, 'אבל אני חושבת שלילדה טובה כמך מגיע קסם משובח יותר. כי לא אבדו לך רק

כתבו לי: maggeni@gmail.com

רפואה והלכה

עדינול וקרמים בשבת

"ולקחת את שְׁמוֹ הַמְּשֻׁחָה..." (שמות מ, ט)

השימוש במשחה בשבת מותר בתנאי שלא יהיה בכך איסור "ממרח". מרוח הינו תולדה של מלאכת ממחק (שבמשכן התבטאה בשיוף עור הבהמה כדי להחליקו) ומוגדר כפעולת החלקה של חומרים על דבר אחר. מריחת משחה כשמה כן היא, אלא שלא בכל חומר יש מרוח, והדבר תלוי בעיקר במצב הצבירה שלו: משחה מוצקה אסורה במריחה בשבת מדאורייתא, ואם היא רכה אך עדיין סמיכה – אסור מדרבנן. ורק חומר מתנזל מותר במריחה, גם אם אינו דליל כמים.

משחת זולין, שהיא סמיכה מאד ונחשבת כמוצקה – אסורה במריחה מדאורייתא. עדינול ובייבי פסטה וכל משחה סמיכה אך רכה, שנוהגים למרוח על עור התינוק בשעת החלפת הטיטול במטרה ליצור שכבה מעדנת ומגינה מגרויים – מריחתה אסורה גם היא – מדרבנן. לעומת זאת, שמן תינוקות או משחה דלילה, הבנויה במרקם שאינו מיוצב בעצמו כשמפו או סבון ידיים נוזלי – אין כל בעיה למרוח בשבת.

הדרך ההלכתית הבטוחה ביותר היא להשתמש בשבת בשמן תינוקות נוזלי (הישן ועתיק היום...!). עכ"פ, במידה ויש צורך להשתמש בעדינול, ניתן לעשות זאת באופן שלא נעשית בו מלאכת המרוח: מוציאים מהשפופרת "פס" של משחה ומניחים זאת על גוף התינוק ולאחר שסוגרים את הטיטול, נמצא שהחומר מתמרח מאליו ולא הייתה כל מלאכה. אפשר גם לפזר נקודות משחה בכמה מקומות על העור, ואז לסגור את הטיטול, אך להיזהר שלא למרוח.

כאמור, המרוח הינו תולדת ממחק ומשמעותו יצירת שכבה. בזמננו יש קרמים רבים שאינם במטרה ליצור שכבה, אלא להיספג בתוך העור, כגון קרם ידיים לסוגיו. מלאכות שבת נלמדות מהמשכן לא רק בביצוע המעשי, אלא גם בכוונה ובתכליתה המקורית. לכן, יש מהפוסקים שסברו שאין במשחה שנספגת איסור ממרח כי לא זו הגדרת המלאכה (שש"כ ל"ג הערה ס"ד בדעת הגרשז"א; יב"א ד, אר"ח, כ"ח, אות י"ג) ויש חולקים. למעשה נהוג להימנע ממריחת קרמים שאינם נוזליים, אך ניתן להקל במקום סבל או יובש קיצוני. בדרך-כלל, מריחה "טובה" לפני כניסת השבת מרגיעה ומביאה לידי "וינפש" לכל השבת.

משנכנס אדר מרבין בשמחה

משנכנס אדר מרבין בשמחה

בין קודש לחול

העולם שחור לבן

כתבה חשובה על ג'נדרסייד, המוסף הכלכלי של 'הארץ' (4/10/2015): "מעל ל-117 מיליון בנות, תינוקות ועובריות הושמדו בעולם ב-30 השנים האחרונות. למה? רק מפני שהן לא היו בנים..."

"כשחושבים על השמדה המונית, עולים מיד בזיכרון מיליון בני שבת טוטסי ברואנדה, 1.5 מיליון ארמנים, 6 מיליון יהודים, המספרים המחרידים האלה של השמדה אתנית חקוקים בזיכרון האנושי לידראון עולם. ואולם ההשמדה של בנות שמתבצעת במשך שני הדורות האחרונים, המחקה קרוב ל-120 מיליון בני אדם, וליתר דיוק, בנות חוה, מעל פני כדור הארץ, לא נספרת..."

"סין היא המדינה שבה מתבצעת השמדה שיטתית של תינוקות בנות, ושל עוברים ממין נקבה בקנה המידה הרחב ביותר... הן מושמדות ברחם כמי שאין חפץ בהן, ג'נדרסייד (רצח על בסיס מגדר) הוא זוועה בקנה מידה מטורף. 117 מיליון נשים זה יותר ממספר ההרוגים במלחמת העולם הראשונה והשנייה..."

"בברלי היל היא נשיאת 'פרויקט המודעות לג'נדרסייד' ומייסדת הארגון. הארגון פועל לעורר מודעות לתופעה. היא פועלת למנוע אותה באמצעות סיוע והעצמה כלכליים... נשים מקבלות כסף כדי לא להפיל תינוקות בנות, ולאחר מכן הן מקבלות כסף כדי לטפל בהן."

מאמר דעה טיפוסי מני רבים בעניין הפלות, 'וואלה' (2/4/2006): "הפלה היא הפסקה מכוונת ויזומה של היריון. נשים רבות אינן מעוניינות להפוך לאימהות בשלב מסוים בחייהן מסיבות רבות, על מנת שלא לפגוע בקריירה, במצב הכלכלי..."

"...עד לשנות ה-70 נאסר ברוב העולם על נשים לבצע הפלות. הסיבה הרשמית הייתה שהפלה היא רצח העובר - אך מאחורי הטיעונים המשפטיים הסתתרו עמדות שמרניות, שלא מאמינות בזכותה של האישה לשלוט בלעדית על גופה וחייה".

אחד החולאים הגדולים בגישה הפוסט-מודרנית, הרווחת בעולמנו, הוא עזיבת האמתות המוחלטות והתמקדות בסיפור האישי. אין מוסר עצמאי, המוסר תלוי בזווית האישית של המתבונן. כך למשל טוענים הליברלים, שההתנגדות להפלות הסתתרה אמנם מאחורי אמת כללית ומוסר עצמאי של 'לא תרצח', אבל לאמתו של דבר, היא התבססה על "עמדות שמרניות שלא מאמינות בזכותה של האישה לשלוט בלעדית על גופה

וחייה". אין אמת כללית. הכול אישי.

כך קורה השפלת עובר בארץ (כ-20,000 הפלות מתבצעות בישראל בשנה) נתפסת כהפסקה מכוונת של היריון. בארץ ברור שכשלאישה יש חשבונות של קריירה הפלה הינה לגיטימית לחלוטין. רק האישה תחליט על גופה. בסין, לעומת זאת, הפלה היא רצח עם, שניצב ליד השואה הנאצית בחומרנות ובהיקפו. לא פחות.

אין אמת מופשטת, הכול תלוי בזווית הצילום. כשעדשת המצלמה מתמקדת באישה ההיריונית, הפלה הינה פעולה לגיטימית שרק האישה זכאית להחליט עליה. כשהעדשה מתמקדת בעשרות מיליוני העוברות הסיניות אז הפלה הינה

רופא סיני שמבצע הפלה שותף לרצח נורא, רופא ישראלי שמבצע הפלה הוא נאור ומתקדם.

"השמדה שיטתית", "רצח מגדר", "זוועה בקנה מידה מטורף". רופא סיני שמבצע הפלה שותף לרצח נורא. רופא ישראלי שמבצע הפלה הוא נאור ומתקדם.

לא חשוב מה עשית, חשוב מאיפה מסתכלים על הפעולה שלך. אגודת 'אפרת' שנלחמת בהפלות כדי להגביר את כמות היהודים זוכה לקיטונות של בוז מצד גופים ליברליים. האגודה של 'ברלי היל' שנלחמת בהפלות כדי להגביר את כמות הנשים זוכה למחיאיות כפיים. אין אמת כללית. הכול אישי.

כשהשפה היא אישית, העולם הופך לשחור ולבן. יש כובש ויש נכבש. יש מדוכא ויש מדכא. אין מציאות מורכבת. יש אישה ערבייה מסכנה ויש חייל ישראלי כובש. אם הכול תלוי בתחושות האישיות, אין הבדל בין החייל הישראלי הכובש לחייל הגרמני הכובש. אם הכול תלוי בתחושות האישיות, אין הבדל בין גופות של מחבלים ארורים לבין הגופה של הדר גולדין הי"ד. הכול אישי. הכול שחור לבן.

עלינו לבחון את המציאות במבט רחב וכולל. להבין שיש שיקולים לשם ולכאן. התיאור המחריד על סין אכן צריך להטריד ולזעזע, אבל הוא אינו רצח עם. בצד זאת יש לזכור שזכות האישה על גופה אינה מוחלטת ובלעדית. אנחנו חייבים להתחשב גם בעובר.

ידידי, הרב חיים נבון ציטט לאחרונה את מו"ר הרב ליכטנשטיין הכ"מ, שטען (תחומין כא) שהיהדות בהחלט אינה אוסרת תמיד הפלות, אבל בהחלט גם אינה מתירה אותן תמיד. העמדה הזו, כתב הרב ליכטנשטיין, אינה רק יותר דתית, אלא גם יותר הומאנית. יש בה דאגה לא רק לא-להים שבשמים, אלא גם לצלם א-להים שבאדם, כולל בעובר.

לתגובות, הערות והארות:
benkodesh@gmail.com

שבת קול

שלושים יום קודם הפסח מתחילים לעסוק בהלכות החג, אבל ישנם כאלה שכבר חודשים ארוכים מתכננים את ליל הסדר.

ישנם מקומות שבהם משתתפים עשרות ומאות של אנשים בליל הסדר, כולם מסובים יחד. מלבד הלוגיסטיקה הרבה הנדרשת, ישנה בעיה מרכזית אחת שמטרידה את

מנוחת המארגנים – איך ישמעו כל ההמונים את עורך הסדר? בשנים האחרונות יותר ויותר בתי מלון ומוסדות מזמינים את ה"שבת קול"

– מערכת הגברה כשרה לשבת וחג. המערכת

שפותחה על פי פסקיו של הרב ישראלי זצ"ל, פועלת מבעוד יום, וקיים בה זרם כל הזמן. כאשר האדם מדבר אל תוך המיקרופון הוא מגביר את הזרם הקיים, ואינו יוצר מעגל חשמלי חדש. המערכת אינה מיועדת לכלי זמר ולנגינה אלא לדיבור בלבד ולכן לא נכללת בגזירה של "תיקון כלי שיר" שאסורה בשבת.

פרטים נוספים במייל.

לתגובות, הערות והארות:
mail@zomet.org

החידה השבועית

(נרצח בשואה) כתב את ספרו "מרחשת" - שר"ת הלכתי ופלפולים תלמודיים. אגב - ספרו הראשון נקרא "מנחת חנוך".

נשמח לארח גם את חידותיכם במדור זה. רעיונות שלחו לכתובת הדואר האלקטרוני המצורפת מטה עד שלושה שבועות לפני פרסום החידה.

"החידון והחוויה" מארגנת חידונים לבר/בת מצווה, למשפחה, לקהילה, לבית הספר או לעיר כולה.

לפרטים נוספים בקרו באתר שלנו: "החידון והחוויה"

לתגובות: info@hidonim.com

חידה לפרשת צו

אמנם צו איננה צו, אבל אחרת היא כן צו. תודה לשולח החידה זאב ולק מאלון שבות.

תשובה לויקרא החידה הייתה:

שם ספרו בפרשתנו - מנחה, וגם שמו הפרטי בהגייה שונה - מנחה (עליה נקרא בפרשת צו). במי מדובר?

הפתרון: מנחת מרחשת ומנחת חינוך הרב חנוך הניך אייגש מגדולי חכמי וילנה ה"ד

משנכנס אדר מרבין בשמחה

נקודת מבט

זקן צהלי

זקן ארוך לי עד ברכיים / שפם ארוך לי אמתיים /
היש צוהלת ושמה / כמוני מסכה זה חה
(שיר ילדים לפורים, לוי קיפניס/נחום נרדי)

לתשומת לב, למרות סמיכות הזמן לפורים, השורות
הבאות נכתבות ברצינות גמורה, וכך יש לקרוא.

סקנדל הזקן צהלי

"על זה מפרקים קואליציה!" – כך שחו ראשי המפלגות
החרדיות לראש הממשלה; "גזירות אנטיכוס עביו
דבטלו (=עשויות להתבטל), אבל ביבי ובוגי וגדי
ישארו לדראון עולם בספר דברי הימים של עם ישראל
בעקבות **גזירת גילוח הזקנים**. לא היה כדבר הזה
בתולדות צה"ל של ניעיץ חרב בתורת משה ובמורשת
ישראל".

בפגישה נוספת של רבנים חרד"ליים עם שרינו
נפתלי ואורי הם הביעו מורת רוח "מאזלת היד של
'הבית היהודי' אשר מוותר בקלות כה רבה על 'מזוזת
הבית', שהוא תג היחידה שלנו, ועל צבינו האמוני של
צבא האומה. "ראו, כך הוסיפו, כמה נאים הגנרלים
האיראניים בעלי הזקנים המטופחים, וכמה עזים
לוחמי החיזבאללה העבדקניים, אשר ירשו את עוזם
משמשון העזתי בעל רעמת הזקן האגדי". וסיימה
המשלחת בנימת יאוש: "ולא תהא כוהנת כפונדקית?"
(מתוך אתר 'איגוד הספרים הצבאיים תש"ח/48').

אלעה על הכתב את עצתי שאני מהרהר בה מאז פרוץ
המשבר; כשם שיש תספורת צבאית מחייבת, וספרים
צבאיים מופקדים על ביצועה, כך **יוגדר זקן צבאי (2-3)**
דגמים. הפאות אחרי האוזניים. הזקן היציג ילכל
בין ערכי היהדות מחד, וערכי המשמעת והאחידות
הצבאית, מאידך. בעיני רוחי אני רואה את איור עשרת
בני המן המזוקנים באחידות פרסית מדויקת להפליא.
לא עוד פלאגוגות זרוקי-שיער ופרועי פלמ"ח.

לידי ברור, חד משמעית, שסוגיא זו לא תיגמר ללא
חקיקה! לקידומה אציע לגייס את ארגוני הנשים
אשר יעלו על נס את הקרבתן של החיילות המקבלות
בהכנעה את גזירת איסוף השיער, אורכו יעוצבו; **"ולא
תהא כוהנת מגויסת כפונדקאי ישיבת"**.

ואסיים באפיזודה המהפוכת לתיזה שנשטחה עד כה;
במלחמת יוהכ"פ שירתתי ברפידים. לא אשכח את
תפילת ליל שבת החרישית באוירה קודרת ומדוכאת
בעקבות מוראות הפלישה המצרית. לפתע נכנס
לבית הכנסת המואפל **עבדקן חב"די יצוק מראה,**
רחב כתפיים וזקן, במדי צה"ל ודרגות סגן אלוף על
כותפותיו, וציציותיו משתפלות. והוא יושב בינינו
הזוטרים והתפלל בדבקות. בעיני רוחי ראיתי את
"חיילותיו של דוד המלך", ושבה אלי רוח!

יוגדר זקן צבאי אחיד,
בחקיקה!

היסטוריית הגילוח הצבאי

זו ההזדמנות לשיטוח לפני הקוראים
את היסטוריית פקודת הגילוח הצה"לי שנוסדה על ברכי
ההתחשבות בחיילים הדתיים...לבת-מזוקנים, והושגה
ביזע ובבת צחוק. ומעשה שהיה – כך היה; **חותני נתן**
גדדי ז"ל (מאבות ההתיישבות הדתית והפועל-המזרחי)
גוייס לשורות ההגנה והתמנה עם ייסודו של צה"ל לראש
השירות הדתי (שהפך לימים לרבנות הצבאית). באותה
עת נחקקו פקודות-מטכ"ל בנושאי משמעת נקבעו תחת
זרועו הקשוחה של ראש ענף משמעת דאז, חניך האסכולה
הבריטית הקפדנית. באותם ימים, טרום מכוונת הגילוח
החשמליות, **חיילים שומרי מצוות התגלחו במשחת**
משעי המאכלת את שיער הפנים בשיטה כימית, ובאותה
הזדמנות גם חורכת את העור. הקצין הבריטי דרש
גילוח יומיומי, כמשמעת חיילית, ללא הבדל דת; "דינה
של משחת משעי כדינה של משחת סכין גילוח", הלם
על שולחן המטכ"ל, ולא שעה להפצרות ראש השירות
הדתי שטען שאי אפשר לשרוף את פני הדתיים! "תביאו
הוכחות!" – סיכם הרמטכ"ל, ומיהר לקרבות הקסטל.

לישיבה הבאה הגיע הקמ"ר (=קצין משמעת ראשי)
מצויד בקלסר ובו תוצאות בדיקות מעבדה אמינה לפיהן
אין בעיה בתגלחת יומיומית למשעי. נענה חותני ואמר:
"אספר לכם סיפור! מעשה באשה שנדחקה לבית הרבי
והגישה לו פתקא לשלום בית. בעלה עזבה לאנחות! הוא
יחזור בקרוב" – ברך הרבי. שמע המשמש בחוף והפטיר:
"ואני אומר לך שהוא לא יחזור!" שבה בבכיה אל הרבי
ובפתקא נוספת התלוננה על המשמש. שוב בירכה הרבי
'יחזור במהרה!' ושוב ניבא המשמש: 'לא יחזור'. לאחר
הפעם השלישית הזעיק הרבי את המשמש וגער בו
נמרצות; 'היתכן? נענה המשמש ואמר: **רבי, אתה רואה**
את הפתקא המונחת לפניך, אבל אני רואה את הפנים,
איך היא נראית!..." והרמטכ"ל הכריע: צודק גדדי! יש
פטור **לדתיים מתגלחת יומיומית.** כחייל נח"ל-הסדר
בשנות ה-60 אני חושף ידע: קבלנו אבקת משעי בבקו"ם,
ולא תמיד הרס"ן זוכר מי התגלח אתמול ומי שלשום...

(נכתב במוצ"ש ויקרא)

ספרי הרב ישראל רוזן

בחצוצרות בית ה' - 50 מאמרי הלכה
וטכנולוגיה 600 עמ' * 60 ש"ח
ואוהב גר - הלכה, אגדה ופולמוס
ספר שופטים בגובה הז"ל - (מהד' חדשה)
כל ספר כ-350 עמ' * 40 ש"ח
אתרי סגולה / נקודת מבט - 30 ש"ח
המחיר כולל משלוח

להזמנות ומשלוח: מכון צומת 02-9932111

איך תדליקו בברכה
בבית מלון?

הפתרון ההלכתי האידיאלי
נרות שבת חשמליים של צומת!

לפרטים והזמנות 02-9932111 או באתר 'צומת'

משנכנס אדר מרבין בשמחה